

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Continens Armamentarium Seu Panoplima Spiritualem - Id est, Varia arma
& media ad omnis generis tentationes fortiter sustinendas, & feliciter
superandas, Ad Omnium Quidem Animarum

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1688

Tent. VI. Ob vestium luxum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48377)

magnus. Christus Luc. 10. Apostolis dixit: Nolite gaudere, quia Spiritus subjiciuntur vobis; gaudete autem, quod nomina vestra scripta sunt in caelis. Et iterum Luc. 9. cum intrasset cogitatio in eos, quis eorum major esset, apprehendit Puerum, & statuit illum juxta se dicens: Qui minor est inter vos omnes, hic major est.

XXVII. Quartò jubeat illum bene considerare horrendam Salomonis Sap. 6. Sententiam: Judicium durissimum his, qui presunt, fiet; exiguo enim conceditur misericordia, potentes autem potenter tormenta patientur; fortioribus namque fortior instat cruciatio. Unde Urbanus VIII. quoties amiculum è subtili tela induebat, alto pectore ingeminans dicebat: Quis crederet, sub tam levi sindone tantum ponderis delitescere! & Antiganus Rex in Regem adscitus, antequam diadema capiti imponeret, ô nobilem magis, aiebat, quam felicem pannum! quem si quis penitus cognoscat, quam multis sollicitudinibus, periculis, & miserijs sit refertus, ne humi quidem jacentem tollere vellet. Hinc meritò Isidorus l. 3. de summo bono c. 48. dixit: Omne, quod supereminet, plus mœroribus afficitur, quam honoribus gaudet, quanto quisque curis mundi majoribus occupatur, tanto facilius vitijs premittur; si enim vix animus valet peccata devitare quietus, quanto minus occupatione seculari devinctus?

§. VI.

Tentatio VI. Ob vestium luxum.

XXVIII. **R**osina Nobilis Matrona singularem delectationem sentit in vestibus novis & pretiosis comparandis, ideòque undique congerit media

K

dia

dia ad eiusmodi vestes conficiendas necessaria; quia
 men scrupulus ei, & timor peccati quoad hoc factum
 injectus est, quærit confessarium, quomodo hæc
 parte se gerere debeat, quæritur, quomodo eidem
 respondendum sit?

Responsio.

XXIX. Primò illi significet, quantam injuriam
 faciat Artifici, qui ornatum adjicit Imagini ab ipso
 factæ; majorem verò ipsam facere DEO, dum animum
 suæ ad imaginem DEI factæ pretium ab extrinsecis
 ornamentis conquirere studet, uti præclare advertit
 Boëthius, dum dixit: *Alia quidem suis bonis contenti
 sunt, vos autem mente Deo conformes à rebus inferioribus
 excellentis natura ornamenta captatis. Nec intelligitis
 quantam Conditori vestro faciatis injuriam. Ille quod
 humanum terrenis opibus prestare voluit, vos dignitate
 vestram infra infima quaque detruditis.*

XXX. Secundò eidem ostendat quòd impossibile
 sit ab extrinsecis istis ornamentis laudari, namque
 eodem Boëthio, si quid ex appositis luceat, ipsa
 dem, quæ apposita sunt, laudantur; illud verò
 etiam atque velatum in sua nihilominus sceditate
 durat. Adde; quòd hæc ipsa vestium ornamenta
 se satis vilia sint, & indigna, ut ex ijs laus & gloria
 retur, si origo & substantia prima, ex qua conficiuntur
 spectetur, quemadmodum bene germanicus Poëta
 dicavit, dum cecinit,

I.

Was ist das gulden Stuck /
 Von Gold Zier und Geschmuck?

Gold ist nur rothe Erd /
Die Erd ist nit vil werth.

2.

Was ist das roth Gewand /
Das Purpur wird genannt ?
Von Schnecken auß dem Meer
Kombt aller Purpur her.

3.

Was ist der seyden Pracht /
Den man so schätzt und acht ?
Es haben Würm gemacht /
Den ganken Seyden Pracht.

4.

Was ist dann / was uns ziert /
Was sovil Seeln verführt ?
Erd Würm / Rott / Schnecken-Blut
Ist das uns zieren thut.

XXXI. Tertio eidem significet, quid S. Gregorius de vestium superfluo ornatu scriptum reliquerit, dum dixit: *Pro sola inani gloria vestimentum pretiosius queritur, uti res ipsa testatur; quia nemo vult ibi pretiosis vestibus indui, ubi ab alijs non possit videri.* Et teste S. Bernardo, *vanum cor vanitatis notitiam ingerit corporis. Et exterior superfluitas interioris vanitatis indicium est, mollia indumenta animi molliem indicant.* Quis autem nolit iudiciis criminis carere coram Iudice compariturus?

XXXII. Quarto pariter illi significet, quid S. Hieronymus de hac materia duxerit nempe quod si vit aut mulier se ornaverit, & vultus hominum ad se provocaverit, etsi nullum inde sequatur damnum, iudicium

K 2

cium

cium tamen patietur æternum, quia venenum æternum
 si fuisset, qui biberet. Quis autem venenatum
 tum non horreat? Hinc Joannes Junior refert in
 Ex. dist. 9. ex. 49. quòd cum mulier quædam peti-
 à DEO sibi revelari, quòd in mulieribus maxime
 testaretur, rapta in Spiritu viderit comitissam gra-
 mē cruciatam propter nimium ornatum in vestibus
 per quē aiebat ipsa, sui pejor, quā ignis inferna-
 nam hic non nisi peccatores urit, sed ornatus
 Sanctos & justos, non conjunctos & junctos con-
 pfit. Addidit postea: vanus ornatus est fax infla-
 mans omnem ignem peccati, & proditor vendens
 tradens castra DEI Dæmonibus, & est imago da-
 nationis æternæ. Imò idem Junior in Scala cœli
 rat, quòd Sanctus quidam in ecstasi viderit cœli
 pertum, & ante januam illius stantes duos terribiles
 Dracones, qui rete expanderint, ne homines intrare
 possent in cœlum, cumque quæreret vir Sanctus,
 hoc rete & Dracones portenderent, intellexit, ut
 Draconem esse immunditiam, alterum vanam gloriam
 rete verò lascivum & vanum ornatum vestrum,
 quem plures damnentur, quā sint Dæmones in
 ferno.

XXXIII. Quinto denique illi significet, si
 topere ornatus corporis illi placet, quantò magis
 natum animæ quærere & amare debeat, de quo
 Augustinus dixit: *Verus ornatus Christianorum
 mores sunt.* Hinc David Ps. 44. dixit: *omnis gloria
 Regis ab intus.* Qui quidem ornatus raro
 corporis superfluo ornatu subsistit, teste S. Ambrosio
 dicente: *neglecta corporis cura plius placet, & hoc
 quod nos non ornamus, ornatus est.* Econtra

quodammodo perdit, quo se corporaliter ornare quarit. Si ergo uterque ornatus simul subsistere vix potest, an non æquius est animam velut Dominam, quàm corpus velut Ancillam splendide ornari maximè cum ornatus animæ sine culpa, imò cum magna laude, merito, & præmio quæri possit?

CAPUT II.

DE TENTATIONIBUS CIRCA
AVARITIAM.

XXXIV. **T**iburtius dives Senecio, etsi quotidie mortem expectare deberet, ad eam tamen tenax est, ut nec necessaria quidem alimenta & medicamenta corpori suo curando adhibere ausit; assiduis præterea angoribus & sollicitudinibus excruciat, ne famem & inopiam aliquando pati cogatur, idèoque magis ac magis in dies opes suas augere, & multiplicare studet. Quæritur, quomodo contra hanc tentationem sit armandus?

Responsio.

XXXV. Inprimis ei considerationem mortis jam jamque imminentis suadeat, vitæque incertitudinem, de qua rectè S. Gregorius ait: *Longa nostra desideria increpat brevis vita. Incassum multa pro vitæ portantur, cum propè est, quò pergitur.* Idcirco S. Hieronymus faciliter, ait, *despicit omnia, qui semper cogitat, se esse moriturum;* quia brevi itineri non est longum viaticum conquirendum. Certè S. Augustinus in l. de consiliis affirmavit, avaritiæ mor-